

Lid van de 2e Kamer der Staten-Generaal te 's-Gravenhage. Dr. J. B. M. Coebergh, Hoofdinspecteur van de Volksgezondheid te Utrecht, als deskundige op het gebied der Volksgezondheid; Prof. Ir. M. J. Granpré Molière, Hoogleraar aan de Technische Hoogeschool te Delft, als deskundige op het gebied van Gewestelijke plannen; C. M. Reinders Folmer te Heemstede, als deskundige op het gebied der landbouwhuishoudkunde; Dr. Jac. P. Thijsse te Heemstede, als deskundige op het gebied van behoud van natuurschoon en als bioloog. Secretaris: Dr. Ir. J. E. Carrière, Secretaris van de Centrale Commissie voor Drinkwatervoorziening te 's-Gravenhage.

De Commissie beschikt over de personeele en materiele hulpmiddelen van het Rijksbureau voor Drinkwatervoorziening te 's-Gravenhage.

**De Witte Rhenoster in Uganda.** Deze zeldzame neushoorn mag in Uganda niet gejaagd worden. Het komt echter voor, dat jagers of fotografen uit zelfverdediging een witte neushoorn schieten. Eigenlijk, zegt Chief Secretary E. L. Scott, behoeft zoo iets niet te gebeuren, want de witte neushoorn is in het geheel niet vechtlustig en met de noodige tact en kennis kan ieder conflict worden vermeden. Hij stelt dan ook het dooden van de dieren onder elke omstandigheid strafbaar. De straf bestaat voor jagers in het intrekken van de jachtvergunning, de fotografen en ieder, die zoo'n neushoorn opzettelijk irriteert, krijgen boete of gevangenisstraf. T.

**Wettelijke bescherming van Insecten.** In Oldenburg is het Vliegend Hert opgenomen onder de beschermde dieren. En tegelijk is de Grauwe Klauwier, die hoofdzakelijk insecten vangt, op de zwarte lijst geplaatst, doch niet om die insecten. T.

**Bescherming van Trekvogels.** Dr. Axel Munthe, de auteur van het bekende Boek van San Michele heeft zijn honorarium voor de Zweedsche uitgave groot 10.000 Kronen toegezonden aan prof. Einar Lönnberg voor de bescherming van trekvogels. Voor hetzelfde doel heeft hij de opbrengst van de Engelsche en de Amerikaansche uitgaven ter beschikking gesteld voor de vogelbescherming in Italië. Wij hopen daar meer van te vernemen. Vooral ben ik benieuwd naar wat Lönnberg zal doen voor de trekvogels. T.

**De Zoogdieren van Nederland.** De heer F. H. van den Brink, Dillenburgstraat 19 Utrecht, zond ons zijn nieuwe lijst van in wilden staat in Nederland voorkomende zoogdieren (Catalogue des mammifères des Pays Bas trouvés à l'état sauvage in het Bulletin de la Société zoologique de France). De lijst vermeldt 71 soorten van zoogdieren en wel de mol, 5 soorten van spitsmuizen, de egel, 14 soorten van vleermuizen, 9 soorten van roofdieren (wolf nog meegeteld) 2 soorten van zeehonden, de walrus, 18 soorten van knaagdieren (bever nog meegeteld) wild zwijn, edelhert, ere, 14 soorten tandwalvissen en 3 baardwalvissen.

Acht soorten komen alleen voor in Limburg. Het gebied noordelijk en westelijk van Schelde, Hollandsch diep, Utrechtsche Vecht, Zuiderzee, Friesche meren, Lauwerzee telt buiten de 17 soorten van walvissen slechts 30 soorten. Intusschen bestaat omtrent het voorkomen van verschillende soorten van vleermuizen en knaagdieren nog groote onzekerheid en men kan zich verdienstelijk maken met een onderzoek in deze richting. Van de walvisachtige dieren zijn wij volkomen op de hoogte, dank zij het prachtig werk van Dr. A. B. van Deinse. T.

**Betere dagen voor den Ooievaar.** In ons land gaat het in den laatsten tijd met de Ooievaars iets beter. Zoo ook in Oldenburg. In het Journal für Ornithologie vinden we daarover een zeer interessant artikel van Ministerialrat Tantz. In 1930 zijn in Oldenburg 375 jonge ooievaars uitgebroed tegen 230 in 1929. Misschien is deze vermeerdering te danken aan het rijkelijke voer dat ter beschikking kwam door een plaag van de grijze grasrups (*Charaëas graminis*) en van veldmuizen. In beide gevallen hebben de ooievaars wakker geholpen, om de plaag te bestrijden. Ook de reigers hielpen mee en op de rupsen kwamen natuurlijk ook spreuwen, Kieviten en meeuwen af en zelfs een vijftal kraanvogels. T.

**De zwarte stern (*Chlidonias niger niger* L.).** In sommige streken van Friesland gaat deze vogel, ofschoon hij hier nog verre van zeldzaam is, in aantal achteruit. Voornaamste oorzaken m.i. vernieling van eieren en jongen door ratten, wezels en kuikendieven, die zich vaak in de terreinen waar chl. n, n, bij voorkeur broedt, ook gaarne ophouden, en in mindere mate drooglegging en ontginning van broedplaatsen en in een enkel geval het uithalen der eieren door jongens.

De vogels nestelen in kolonies en door af- en aanvliegen vallen deze gemakkelijk op. Is ze eenmaal door een roover ontdekt, dan gaat de kolonie, hoe kranig het sternkje zich ook verdedigt, gewoonlijk binnen korten tijd, geheel of grootendeels, verloren.

Het uitroeien eener kolonie, zoowel door ratten en wezels, als door kuikendieven, is herhaalde-

lijk, ook dit jaar, door mij geconstateerd. Soms schijnt de broedvogel op het nest overvallen te worden, althans ligt hij dood en aangevreten in de nabijheid daarvan.

Doordat deze stern, na het verstoren van het nest, telkens weer een ander broedterrein zoekt en soms hiermede tot in Augustus doorgaat, gelukt het nog al eens eenige jongen groot te brengen. Mij is opgevallen, dat de vogels wier nesten niet van de wal af te bereiken zijn, daartoe de meeste kans hebben. Ontwatering vermindert dus het aantal *geschikte* broedterreinen.

Dit jaar broedde, op een uur afstand van mijn woonplaats, een kolonie, die langzamerhand tot ongeveer 75 paren aangroeide, midden in een groote heldere veenput, waarin de eigenaar het vorige jaar, voor rietaanplanting, afgescheiden van elkaar, eenige honderden, weinig begroeide rietzoden, aangebracht had. De sterntjes hadden hun nestjes dus ieder op een eilandje, midden in de groote plas, kuikendieven waren er in deze omgeving weinig, en ratten en wezels hebben de nesten, die zij alleen door over een vrij grooten afstand te zwemmen, konden bereiken, blijkbaar niet opgemerkt.

Hier zijn de jongen, voor zooverre ik dit althans na kan gaan, alle uitgekomen, ze zwommen om en verschoelen zich achter de eilandjes of kropen tusschen het riet en in de laatste helft van juli zijn ze, behalve enkele nakomertjes van de laatste nesten, met de ouden uitgevlogen.

In de door mij hierboven bedoelde terreinen, die ik ieder jaar controleer, blijft deze stern in de laatste jaren, vrijwel op gelijke hoogte; in den omtrek van Eernewoude is hij in de laatste jaren vrij sterk verminderd. Of de *vele* kuikendieven (bruine en aschgrauwe) die in deze streek voorkomen, daarvan de schuld zijn, durf ik niet uitmaken, wel dat deze vogels hier veel schade aan onze weidevogels toebrengen.

Leeuwarden, Augustus 1931.

J. P. WIERSMA

**Van een fuut (*Podiceps cristatus cristatus*).** In het vorige jaar vonden een rijksveldwachter en ik, die beiden in een beschermd terrein toezicht houden, een futennest met 5 eieren wat volgens de leerboeken zeldzaam is, maar wat volgens eigen ervaring bij dezen vogel veel vaker, voorkomt, dan bij onze weidevogels. De 5 eieren kwamen uit en we wenschten ons zelf geluk met onze beste legstam. Dit bleek het inderdaad te zijn.

Dit jaar toch waren er in hetzelfde terrein, 2 nesten ieder met 5 eieren. Op het eene, dat in een afzonderlijke plas lag, hield ik nauwkeurig toezicht. De 5 eieren in één week tijds gelegd. Na 22 dagen broedens zwommen er 2 pasgeboren jongen in het riet naast het nest. De beide ouden bevonden zich op ongeveer 20 meter daarvan verwijderd in helder water. Op hun loktoon reageerden de jongen in het geheel niet, doch in stede daarvan zwommen ze naar onze boot en toen een daarin zittende dame haar beide handen plat op het water hield, nam ieder der jongen in één daarvan plaats.

Wij hebben de fijngeteekende diertjes, die geen moeite deden te ontvluchten, eenigen tijd van nabij bekeken, zetten ze weer te water en toen de boot afvoer volgden ze deze in plaats van naar de ouders te zwemmen. Slechts door snel te varen gelukte het ons hen kwijt te geraken.

Een week nadat het eerste jong uitgekomen was, lag er nog 1 ei in het nest en de ouden zwommen met 4 jongen in de nabijheid rond. Onze rijksveldwachter meende dat dit laatste ei wel onbevruucht zou zijn, doch toen ik het in de hand nam, klonk een helder gepiep uit het ei ons tegen. We legden het weer in het nest en toen we na ongeveer 4 uren wachten opnieuw keken, was het ei verdwenen en zwom het 5e jong ook met de familie rond en dook reeds als een volleerde fuut met de anderen onder.

Het 5-tal is voorspoedig opgegroeid en we hopen het volgend jaar de legresultaten opnieuw na te gaan.

Over het tweede nest met 5 eieren, dat vrijwel op dezelfde plaats als het vorige jaar lag, is geen controle gehouden. Wel zijn ze alle uitgekomen, doch in den naasten omtrek van dit nest lagen er nog 3 ieder met 4 eieren en verwarring der jongen, die niet altijd bij de ouden zijn, leek ons niet uitgesloten.

Leeuwarden, Augustus 1931.

J. P. WIERSMA

**Vuurgoudhaantje.** Waar mijn vrouw en ik weten, dat u zich zoo bijzonder voor onze ornis interesseert, is het ons een genoegen u te kunnen melden, dat op het Smalenbroek, gemeente Lonneker, een *vuurgoudhaantje* heeft gebroed, dat 5 jongen heeft groot gekregen. Tot onzen spijt is het ons niet mogelijk geweest, het nest te ontdekken. Maar dat hopen we het volgend jaar te doen. Alle goede dingen hebben tijd noodig! —

Verleden jaar midden in den zomer zagen we in een sparrengedeelte van dit zoo vogelrijke landgoed een *vuurgoudhaantje*. Dit bracht ons op de gedachte, dat 't er wel eens gebroed kon hebben, waar 't in West-Brabant toch ook genesteld had, maar ons zoeken naar een nest en jongen had geen succes.

Dit voorjaar hebben we meer de oogen en vooral de ooren den kost gegeven ('t gezang wijkt hemelsbreed af van dat van den gewonen goudhaan), maar niets ontdekt. Bovendien moesten